

دانشگاه تهران

"دانشکده داروسازی"

پایان نامه :

برای دریافت درجه دکتری

از دانشگاه تهران

موضوع :

جستجو و استخراج آرتمیزین

از برگ کیا *L.* *Artemisia annua*

براہنمائی :

جناب آقا دکتر یعقوب آثینه چی

نگارش :

سرور مهران سور

شماره پایان نامه: ۲۴۳۴
سال تحصیلی: ۱۳۶۴ - ۶۵

با تشکر و قدردانی از راهنماییهای

استاد ارجمند

جناب آقای دکتر آثینه چسی

۱۰۵۵

فهرست مندرجات

صفحه

عنوان

مقدمه

راسته‌گل مینا

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

گونه Artemisia Annua L.

تیره‌گل مینا (کمپوزیته - کا سنی)

تیره‌فرعی رادیه‌ها

جنس آرتمیزیا

مطالعات انجام شده روی گیاه L.

A. annua L. مطالعات انجام شده روی گیاه L.

ترپن‌وئیدها

همی‌ترپن‌ها

مونوترپن‌ها

سزگوشی ترپن‌ها

دی‌ترپن‌ها

تری‌ترپن‌ها

تتراترپن‌ها

سزگوشی‌ترپن لکتونها

بیوژن‌سزگوشی ترپن لکتونها در کمپوزیته

روش‌های جدا سازی و شناسائی سزگوشی ترپن لکتونها

خواص فارماکولوژیکی و مصارف سزگوشی ترپن لکتونها

اشرضدما لاریاچی آرتمیزینین

رابطه ساختمان شیمیاچی با اثرات دارویی

شرح کارهای انجام شده روی A. annua L.

خلاصه و نتیجه

منابع

مقدمه

بشر در طول زندگی خودوساً ثل گوناگون اما محدودی برای درمان بیماریها و بهبودی صدمات خودبکار می‌برد مانند دعا و عبادت، سحر و جادو، موسیقی و همچنین جراحی‌های ابتدائی مانند قطع اعضاء و حجامت و یا روان درمانی و درمان‌های فیزیکی مثل رژیم، ورزش، هوای تازه و استراحت و بالاخره درمان بیماری‌های داخلی و خارجی با گیاهان، مواد معدنی و یا موادی که از حیوانات بدست می‌آورد که در میان همه اینها گیاه درمانی بصورت بک شکل مدام و کلی ارزش خود را حفظ کرده و گیاهان بعنوان منبع اصلی محصولات درمانی چه بصورت رسمی و چه غیررسمی از سالها پیش تا قرن بیستم بوده‌اند چنان‌چه در سال ۱۹۷۳ از ۱/۵۴۲ بیلیون تجویز دارویی در آمریکا ۲۵٪ آنها حاوی ماده موثره‌ای بوده‌اند که از گیاهان بدست می‌آیند.

امروزه ثابت شده که استفاده از عصاره گیاهی بصورت کاملاً ابتدائی و دست نخورده می‌تواند اثرات بهتری نسبت به ماده موثره خالص و استخراج شده از گیاه نشان دهد چون موادی که بعنوان موادی اشر در گیاه است در اثرات دارویی ماده موثره دخالت دارند اما برای تجویز صحیح و مقدار معین با اثرات کاملاً مشخص شده و استفاده آسانتر و پایداری بیشتر این مواد موثره را بصورت اشکال دارویی خاصی در اختیار افراد قرار می‌دهند.

در این پایان نامه بمنظور یافتن یکی از این مواد موثره که در آینده بتواند مورد استفاده قرار گیرد تحقیقات خود را روی گیاه Artemisia annua L. که از گیاهان تیره کمپوزیتیه (گل مینا) است بانجام رساندیم تا ماده موجود در آن را که دارای اثر ضد مalariae ای است جستجو و استخراج کنیم.

کشف این ماده ضدمالاریا که در لاتین *Artemisinin* با *Arteannuin* نامیده میشود و در طب سنتی چینی ها به *Qinghaosu* معروف شده است یکبار دیگر ارزش ادامه تحقیقات کیا هی و همچنین ارزش درمانی داروهای سنتی چین را نشان داد. *A. annua* یا *Qinghao* ابتدا در منطقه ای از چین بعنوان ماده ای برای علاج مالاریا گزارش شد و پس از انتشار آن در مجلات و انجام آزمایشات طولانی مدت استفاده کلینیکی از آن نیز مورد حمایت قرار گرفت اما از ارزش درمانی واقعی آن در تحقیقات داروئی تا سال ۱۹۷۱ چشم پوشی شده بود. از سال ۱۹۳۶ مطالعات شیمیائی و گونه آرتمیزیا (شامل *A. annua*) بوسیله شیمی دانان خارج از چین انجام شده است اما هیچ گزارشی در مورداشرات ضدمالاریائی مربوط به آنها داده نشده بود و ماده *Artemisinin* در سال ۱۹۷۲ با ساختمان سازگاری ترین لاكتونی که دارای پل پراکسیدی است گزارش شد (۱۴).

راسته گل مینا (۳)

راسته گل مینا منحرا " شامل یک تیره بزرگ بنام کمپوزیته است چون این تیره با همه شبا هتهاشی که با راسته های دیگر دارد بعلت صفات اختصاصی خود نمی توانند در این قسمت قرار گیرد ازا ینروا امروزه بصورت یک راسته مستقل بحساب می آید.

تیره گل مینا (کمپوزیته - کاسنی) (۳ و ۴)

تیره مهمی از گیاهان گلدار پیوسته گلبرگ است که در دسته با زدانگان جای دارد و شامل تقریبا " هزار جنس و در حدود بیست هزار گونه است که در تمام نقاط کره زمین حتی در مناطق مختلف یک ناحیه یافت

میشوندولی بیشینه انتشار آنها در نواحی معتدل و سودگره زمین است. بعضی از گروههای این گیاهان اختصاراً "دراقاره خاصی وجود دارد بنحویکه از یک حد جفرا فیائی معین تجاوز نمی‌کنند در حالیکه برخی دیگر پراکنده‌ی وسیع درگره زمین حاصل نموده‌اند. بطور کلی با بررسیها که بعمل آمده چنین معلوم گردیده است که در بین این گیاهان آندسته که گلهای زبانه‌ای دارند (*Liguliflorae*) بیشتر در مناطق معتدله آسیا و اروپا و بقیه در همه نواحی کره زمین مخصوصاً مناطق استوائی انتشار دارد با محاسبه‌ای که بعمل آمده معلوم گردیده است که $\frac{1}{7}$ گیاهان قاره‌ای اروپا و امریکای شمالی بطور تقریب ازا این گیاهان تشکیل یافته است. در کشور مانعنه‌های فراوانی ازا این گیاهان یافت می‌گردد که در همه نواحی پراکنده‌ی حاصل نموده‌اند.

۱۵۰۰ گونه ازا این گیاهان به *senecio* ها و ۸۰۰ گونه به *Hieracium* ها و ۲۰۰ گونه به *centaurea* ها و ۵۰۰ گونه به *Eupatorium* و *vernonia* تعلق دارد. در بین گیاهان این تیره گونه‌های داروئی فراوانی متداوراز ۱۸۰ نمونه در دنیا وجود دارد.

گیاهان این تیره عموماً "علفی، یکساله یا پایا و بندرت بصورت درختچه‌ای کوچک یا درخت میباشند. برگهای آنها دارای شکل و ظاهر سیار متنوع در گونه‌های مختلف است بطور یکه کلیه حالات ممکن سازش برگ با محیط زندگی در آنها قابل تشخیص میباشد و فقط تنها صفتی که در همه آنها عمومیت دارد فقدان زایده زیربرگ یعنی اسپیتول در آنها است چنانکه انواعی با برگهای ساده بوضع متناوب یا متقابل و بندرت مرکب از برگچه‌های شانه‌ای و یا پنجه‌ای با پهنگ منقسم به قطعات مختلف الشکل است در بین آنها انواعی با ساقه‌های پیچیده و حتی با ظاهرم و بیش گوشدار

یافت می‌شوند. شرایط مختلف محیط زندگی آنچنان دروغ درستگاه رویش این گیاهان تا شیرمی‌نماید که ذکر نمایند. آنها غیرممکن بنظر می‌رسد با رزترین اثری که در این موارد باید ذکر شود اثر ارتفاع محل رویش است که موجب پوشیده شدن اعضاء هواشی گیاهان از تارهای فراوان می‌شود.

از اختصاصات این گیاهان آن است که عموماً "گلها" مجتمع بصورت گل آذین کاپیتول دارند و این خود باعث می‌گردد که در همان نظر اول پی به تشخیص تیره این گیاهان بردگی شود. درقا عده "کاپیتولهای این گیاهان" نیز تعدادی برآکته مختلف الشکل در یک یا چند ردیف دیده می‌شود که مجموعاً "انولوکرنا" دارند علاوه بر برآکتهای مذکور که برآکته خارجی نباشند می‌شوند. برآکتهای داخلی تیره در کاپیتولها به تفاوت وجود دارد که درقا عده گلها بر روی نهنج قرار دارد. این گونه برآکتهای بعلت فشردن زیاد بصورت زبانه "نازک و ظریف و تارما نند" غیره در آمدند. برآکتهای داخلی ممکن است امولای در کاپیتول بعضی از گیاهان این تیره دیده نشود. گلها هر کاپیتول ممکن است لوله‌ای، زبانه‌ای یا بهردو صورت و یا مركب از دولب متمايز باشد. تعداد گلها کاپیتولها نیز ممکن است کم و یا آنکه خیلی زیاد باشد. تعداد گلها کاپیتولها نیز ممکن است کم و یا می‌رسد و در حالیکه در برخی از *Xanthium* ها کاپیتول دارای بیش از یک گل نیست.

گلها روی نهنج کاپیتولها دارای مشخصاتی بشرح زیراست:
کاسه گل آنها بسیار کوچک و یا امولای "گلفاقد" آن است. جام گل در این گیاهان عموماً "پیوسته گلبرک" و مرکب از پنج لب یا دندانه (کا هی سه دندانه) و به اشکال مختلف زیراست:

۱ - در گیاهانی از این تیره که دونوع گل لوله‌ای و زبانه‌ای دارند، گلها لوله‌ای آنها دارای جام منظم و منتهی به پنج دندانه است.

۲ - درگیا هانی ازاين تيره که کاپیتول آنها منحصرا " شامل گلهای لولهای است ، جام گل ممکن است لولهای ولی کم و بیش نا منظم و منتهی به دندانهای نا مساوی باشد حالات حد واسط نیز در آنها دیده میشود .

۳ - جام گل ممکن است زبانهای باشد در این گلهای زبانه قسمت نسبتا " پهنه ای است که ازلوله " جام منشاء گرفته حالت زاویداریا آن - پیدا نموده است . گلهای زبانهای ممکن است منتهی به پنج یا سه دندانه باشند . گیاهان دارای کاپیتول مرکب از گلهای زبانهای *Liguliflorae* نا میده میشوند .

۴ - جام گل در کاپیتول بعضی ازاين گیاهان ممکن است مرکب از دولب (لب بالا شامل دولب و لب پائین شامل سلب) شبیه گیاهان تیره نعناع باشد . این دسته از گیاهان *Labiatiflorae* نا میده میشوند نافه گل در گیاهان این تیره از پنج پرچم تشکیل می یابد که بوضع متناوب با قطعات جام گل قرار دارد بساک آنها " معمولا " بهم پیوسته بوده لولهای را بوجود می آورده که خا مه را فرامی گیرد . میله پرچمها با آنکه به لوله جام پیوسته آندخودا زیکدیگر جدا می باشد . بساک پرچمها در برخی ازاين گیاهان دارای زایدهای مشخص در قالب عدد است و بنتظر میرسد که این زوايدر عمل حفاظت نوش (مادهای که در پای خامه فراهم می شود) نقشی داشته باشند . بساک پرچمها " معمولا " از داخل توسط یک شکاف طولی سرتاسری باز می شود و دانه های گرده را بیرون می بینند .

مادگی : مادگی این گیاهان از دو برجه تشکیل می یابد که مجموعا " تخدمان یک خانه ، تحتانی و منتهی به یک مفتحه مولد نوش بوجود می آورند تخدمان این گیاهان محتوى یک تخمک از نوع واژگون بوضع ایستاده است بعضی ازاين گیاهان نیز ندرتا " تخدمانی محتوى دو تخمک

دارند. میوه آنها بصورت فندقه و غالباً "دارای یک دسته ترا باشکار" مختلف در قسمت انتهایی (پا پوس) و یا فاقد آن است. عده‌ای از گیاهان این تیره نیز میوه‌های پوشیده از زوائد قلب مانند و یا زوائد پوشیده از تارهای خشن دارند، دانه آنها دارای جنبین راست ولی فاقد آلبومن است در لبه‌های دانه آنها نیز غالباً اندوخته‌های روغنی جای دارد.

گرده افشاری: گرده افشاری در گیاهان این تیره بیشتر بكمک حشرات صورت می‌گیرد زیرا در این گیاهان معمولاً "بساک پرچمها" موقعی که به مرحله رسیدن کامل میرسد و دانه‌های گرده را خارج می‌سازد هنوز مادگی بعلت عدم رشد کافی آمادگی جذب آنرا ندارد.

معمولانه موقعی بساک پرچمها رشد کامل حاصل می‌کنند که هنوز خام مادگی و کلله در داخل لوله‌ای که بساکها بوجود آورده‌اند قرار داردو شاخه کلله نیز در این موقع وضع فشرده و منطبق بر روی هم دارند. در این هنگام اگر دانه گرده بر روی کلله ریخته شود هیچ‌گونه اثری از نظر آمیزش نخواهد داشت اما موقعی که مادگی مرحله رسیدن را آغاز نمود خامه آن بسرعت دراز شده و از درون لوله بساک خارج می‌گردد دوشاخه کلله آن نیز که قبله" بر روی هم منطبق بود پس از خروج از لوله بساک در دو جهت باز شده وضع گستردۀ پیدا می‌نماید در موقع خروج خامه از درون لوله بساک نیز تارهای زیر کلله آن بر اثر تماس با بساکهای رسیده دارای دانه‌های گرده فراوان می‌شود در این هنگام اگر حشره‌ای برای استفاده از نوشوارد گل گردد پس از داخل شدن به درون جام گل، اعضاء بدن آن به دانه گرده تارهای زیر کلله آلوده می‌شود و بدین ترتیب پس از خارج گردیدن از گل وارد شدن در گل دیگر یا در کاپیتول دیگر همان گیاه، دانه‌های گرده را به کلله آن منتقل می‌سازد.

گرده افشاری مستقیم یعنی بدون واسطه حشرات در این گیاهان بسیار نادر است. مداخله با دیاتکانهاشی که حشرات نسبتاً "بزرگ ضمۇن نىشتىن بىرىدى شاخه‌های گل یا روی کاپیتول بە آنها وارد می‌سازد" نیز موجبات گرده افشاری را فراهم می‌سازد.

ا ختىما تىت تىرىحى

گیاهان تیره کاسنی دارای صفات تىرىحى غيرىكىسانند بىنحو يك انتخاب يك صفت كە لااقل بىتوا نىدرىستە بىزىگى از آنها عمومىت داشتە باشدكماست. مشخصات تىرىحى اين گیاهان را مىتوان بىشىجىز پىرخلاصە كرد:

- ۱ - وجود آبکش داخلی در *Liguliflorae* ها
- ۲ - وجود تارهای غیر ترشحی با شکال مختلف
- ۳ - وجود تارهای ترشحی کە معمولاً شامل يك پا يەكوتا ھو منتهى بە چىندىلىل در قىسمت آزا دخود مىباشد.
- ۴ - وجود مجارى ترشحی شىزوژن و مجارى شира بە وياسولەمای ترشحى.
- ۵ - وجود دستجات فيبر بىر بىر روی حلقات در خارج آبکش گیاهان علفى.

گیاهان تیره کاسنی را بطور يك ذكر شدبا توجه به نوع گلهای واقع سرروی نېھىج بە چهارتيره فرعى زىرتقىيىم مىكىند:

Compositae	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">دارای گلهای لولەمای</td><td style="width: 70%; text-align: right;"><i>Tubuliflorae</i></td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">دارای گلهای زبانه‌مای</td><td style="text-align: right;"><i>Liguliflorae</i></td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">دارای گلهای لولەمای وزبانه‌مای</td><td style="text-align: right;"><i>Radieae</i></td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">دارای گلهای مرکب از دولب</td><td style="text-align: right;"><i>Labiatiflorae</i></td></tr> </table>	دارای گلهای لولەمای	<i>Tubuliflorae</i>	دارای گلهای زبانه‌مای	<i>Liguliflorae</i>	دارای گلهای لولەمای وزبانه‌مای	<i>Radieae</i>	دارای گلهای مرکب از دولب	<i>Labiatiflorae</i>
دارای گلهای لولەمای	<i>Tubuliflorae</i>								
دارای گلهای زبانه‌مای	<i>Liguliflorae</i>								
دارای گلهای لولەمای وزبانه‌مای	<i>Radieae</i>								
دارای گلهای مرکب از دولب	<i>Labiatiflorae</i>								

تیرهٔ فرعی رادیه‌ها (Corymbiflorae) (۲)

ایندسته‌ازگیا‌هان کاپیتولهای با گل‌های لوله‌ای در مرکز
و گل‌های زبانه‌ای در کناره دارند از مشخصات آنها است که گل‌های زبانه‌ای
آنها منتهی به سه‌دندانه می‌شودند و نظرًا به اینکه کاپیتولهای این گیاهان
غالباً " بصورت گل آذین دیهیم مجتمع می‌باشند آنها را Corymbiflorae
(دارای گل آذین دیهیم) نیز نامیده‌اند.

در این گیاهان خامه در ناحیه زیرکلاه تورم حاصل نمی‌گردد اگر
در بین آنها گیاهانی مانند Artemisia وغیره یافت می‌گردد که
کاپیتولهای عاری از گل‌های زبانه‌ای دارند بدليل اختصاصات خاصه
آنهاست که در ردیف Tubuliflorae ها جای داده نمی‌شوند، میوه‌ای من
گیاهان دارای دسته‌تار دریکی ازدواج‌های داشته است. از اختصاصات تشريحی
این گیاهان آنست که مجاور ترشحی شیرا به، آنها غالباً در آن دورم حای
دارد.

جنس آرتمیزیا (Artemisia) (۹ و ۱۰)

گیاهانی هستند علفی، یکساله یا دوساله و یا درختچه‌ای و پایا که
عموماً دارای اساس معطر هستند برگ در آنها متناوب و معمولاً منشعب
است. گل آذین گلها بصورت پانیکول و گاهی خوش مانند است و کاپیتول
گلها گاهی بصورت گل آذین فشرده در انتهای شاخه‌ها دیده می‌شود، کاپیتولهای
آنها کوچک و مرکب از گل‌های لوله‌ای هستند که این گلها از نظر
جنسیت متفاوت بوده و عده‌ای که در مرکز کاپیتول قرار می‌گیرند و جنسیت
بوده و یا همگی دارای اندام نرمی باشند. گریبانه آنها بشکل کشیده
تا گرد و برگشته است. تعداد برآکته‌های پای گلها کم و با حاشیه‌های سخت
هستند.

نهنج گلها بدون پولک و گاهی بطور محسوسی دارای کرک است . گلها قهوه‌ای ، متمايل به قرمز و یا زرد رنگ هستند و میوه دوکی شکل و اغلب صاف است . کرک پای میوه‌ها "ممولا" وجود ندارد و یا حلقه کوچکی از آن دیده می‌شود .

مجموعاً " شامل ۲۵۰ گونه میباشد که بسیاری از انواع آن تولید ترکیبات داروئی می‌کنند که از نظر اهمیت با هم تفاوت دارند و بیشتر در نیمکره شمالی می‌رویند .

گونه‌های متعددابن کیا هان در ایران ، در غالب تواحی یافت می‌شود . گونه معروفی از این جنس (A. absinthium) یا افسطین نامیده می‌شود که در نواحی شمالی ایران پای کوه دماوند در ارتفاعات ۴۶۰۰ متری و آستانه وجود دارد از گونه‌های معروف دیگر ایرانی (A. vulgaris) برنجا سف که در نواحی شمالی و غربی ایران و (A. cina) در منتهی‌ترکی که در اطراف اراک و کرمان یافت می‌شود همچنین گونه (A. maritima) افسطین بحری که منطقه انتشار آن شمال غربی ایران و اطراف دریاچه رضایه است .

گونه (A. herba-alba) در ایران به مقدار بسیار زیاد وجود دارد و بنا در منتهی معروف میباشد این گونه گیاهی است پایا ، سفید رنگ ، در پائین چوبی و در بالا دارای برگ‌هایی که از انشعابات زیاد تشکیل شده است گلهای آن کوچک در کاپیتولهای ریز و به تعداد زیاد بصورت خوش‌ای در انتهای انشعابات دیده می‌شود بوی مخصوصی این گیاه علامت مشخصه بسیار خوبی برای آن است .

ترخون (A. dracunculus) گونه دیگری از این جنس است که مصرف خوراکی دارد .

ازگونه‌های غیر موجود در ایران می‌توان:

- A. abrotounum L. - ۱
- A. pontica L. - ۲
- A. filifolia Torr. - ۳
- A. maciverae Hutch. Dalz - ۴
- A. mendozana Dc. - ۵
- A. mexicana Willd - ۶
- A. tridentata Nutt. - ۷

را نام برد.

(۹ و ۱۰) Artemisia annua L.

گیاهی است یکساله و افراشته با ساقه‌های کرکدار که اغلب قرمز رنگ است برگ‌های آن دوبار شانه‌ای شده و هر یک از تقسیمات بطور منظم و عمیقی دندانه‌دار است و گل آذین آن پانیکول گسترشده است. کاپیتول آن گردودارای تعداد زیادی گل است که هر گدام دو تا چهار میلیمتر عرض دارد براکته‌های خارجی پای گلهای کشیده و براکته‌های داخلی تخم مرغی شکل و کشیده‌اند که بلندتر از براکته‌های خارجی بوده و به شدت چوبی شده‌اند، گلهای خارجی نخی شکل و ماده و گلهای داخلی دوجنسی و یا نزاکتی هستند. رنگ گل زرد و بدون کرک است این گیاه در چین بنا مهای Qing Hao و یا Hung Hua hao و در شمال ایران بنا مهای محلی واش، گندواش و یا گنجارو معروف است همچنین در کتابهای رفراش تحت عنوان sagebrush ذکر شده است. این annual wormwood یا گیاه در منطقه وسیعی از شمال ایران - سرتاسر سواحل دریای خزر و دراماکن مرطوب و سایه دار می‌روید.

در بعضی نواحی گیلان دم کوده رقیق آنرا با افزودن قندشیرین نموده و به مقدار بسیار کم بمنظور رفع درد معده و ناراحتی‌های هضمی بکار می‌برند که بدین منظور از اعضاً هوایی گیاه استفاده می‌کنند. علاوه بر موارد بالا از اثرات آنتی سپتیک و آنتی پیروتیک (تب برو) این گیاه نیز استفاده می‌شود.

مطالعات انجام شده روی گیاه Artemisia annua L.

گیاه خشک شده در مقابل هوا دارای ۹/۷٪ آب ، ۶/۵٪ مواد محلول در آن ، ۶/۲۶٪ مواد محلول در آب و ۸/۰٪ مواد محلول در آتanol است همچنین ۶/۱۱٪ همی سلولز ، ۵/۸٪ سلولز ، ۶/۹٪ لیگنین ، ۳/۹٪ پروتئین ، ۱۰/۱٪ خاکستر و ۴/۲٪ تانن در گیاه موجود است (۱۸).

قندهای احیاء کننده از قبیل ساکارز و اینولین نیز در گیاه وجود دارد که با پیوند زدن *A. annua* به *A. absinthium* (۱۹) مقدار زیادی اینولین در پیوند *annua* تولید شده است البته اینولین در اکثر گیاهان تیره کمپوزیتی به بویژه در قسمتهای گوشتی گیاه وجود دارد و به مقدار کمتر در ساقه‌ها و برگ‌های آنهاست اما کاکاوش در شرک گیاهان سبب کاکاوش در تولید آین ماده می‌گردد.

تمام قسمتهای این گیاه دارای اسانس است اما حد اکثر آن در ۱۸٪ و یا ۵/۷ گرم در مترمربع از آن بدست می‌آید. این روغن مایعی بیرنگ با اندیس انکسار ۱۱۸ و وزن مخصوص ۹۵/۱ میباشد که در الکل ، اتروکلروفرم حل می‌شود.

اسانس شامل α و β بی‌ن (۱٪) ، کامفر (۱۳٪) ، سیننثول (۱۳٪) ، کتن آرتمیزیا (۲۱٪) ، ایزو آرتمیزیا کتن ، β کاریوفیلین ، بورنیول استات ، ایزو بورنیول ، پاراسیمول و β میرسن است که این مواد در طول رشد گیاه دچار تغییراتی می‌شوند چنانکه محتویات سنتی در طی زمان شکوفائی بصورت خیلی سریع ، بالا رفته و تا پاییز با همان مقدار بسالا باقی می‌ماند. کتن آرتمیزیا تا قبل از شکوفائی گیاه کاکاوش یافت شد و پس از شکوفائی افزایش می‌باشد در حالیکه کاریوفیلین ، ایزو بورنیول